

Prisimenant Aukštaitijos nacionalinio parko 40-mečio jubiliejų...

Pasidabinę negausiu gruodžio šerkšnu ir paskendę advento tyloje, 2014-ieji neišvengiamai artėja prie pabaigos - netrukus žengsime per senųjų ir naujųjų metų sandūros slenkstį, todėl, kaip ir įprasta metų pabaigoje, norisi atsigręžti atgal ir apžvelgti nuveiktus darbus. Nevienu Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centro veiklos sričių sėkmingai įgyvendinama bendradarbiaujant su seniausia Lietuvoje saugoma teritorija – Aukštaitijos nacionaliniu parku, kuris šįmet paminėjo prasmingą 40-mečio veiklos jubiliejų. Šiai progai skirti šventiniai renginiai lapkričio mėn. vyko ir Vilniaus rotušėje, ir Ignalinos kultūros centre. Š. m. lapkričio 21 d. vykusiamе jubiliejiniame renginyje keturiasdešimt metų vykdytos parko veiklos, darbai ir rūpesčiai apžvelgti atskiruose keturių dešimtmečių etapuose, iš kurių paskutiniame 2004-2014 m. laikotarpyje parko veiklos partneriu tapo Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras, 2008 m. tarsi naujai atgimęs iš buvusios Kaltanėnų pagrindinės mokyklos. Taigi, truputėlis istorijos prisimenant šio gražaus ir glaudaus bendradarbiavimo atsiradimo prielaidas.

Kaltanėnų pagrindinei mokyklai vykdant vaikų vasaros poilsio, pažintines veiklas, gamtosauginius projektus ir turint ugdymo bei turizmo patirtį, įgytą dirbant su mokiniais Aukštaitijos nacionalinio parko teritorijoje, 2008 m. Švenčionių rajono savivaldybės taryba nusprendė pakeisti mokyklos pavadinimą ir suteikti daugiau realybę atitinkantį – taip atsirado Švenčionių r. Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras. Tam įtakos, savaime suprantama, turėjo ir Aukštaitijos nacionalinio parko direkcijos indėlis: saugomos teritorijos specialistai geranoriškai padėjo vykdant įvairias Kaltanėnų pagrindinės mokyklos turizmo, ekologinio švietimo programas, sudarė sąlygas šios mokyklos darbuotojams įgyti gido Aukštaitijos NP teritorijoje kvalifikaciją, talkininkavo rengiant Kaltanėnų seniūnijos ir parko teritorijos pietinėje dalyje pėsčiųjų ir dviratininkų maršrutus. Todėl rūpestingai globojama Aukštaitijos NP administracijos ir specialistų, Kaltanėnų pagrindinė mokykla tapo pirmąja tokio tipo švietimo įstaiga visoje Lietuvoje. Gana dažnai programose, kurias mokiniams organizuodavo Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras, dalyvaudavo minėtos saugomos teritorijos specialistai, o patys Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centro specialistai šį bendradarbiavimą neoficialiai vadino Parko mokykla: itin svarbu ir gera buvo jausti tvirtą Aukštaitijos NP specialistų petį naudojantis profesionaliai teikiama pagalba – jų rankomis mokė, švietė vaikus ir plėtė augančios kartos akiratį žiniomis apie ekologiją, gamtą bei kultūrą.

Tiek buvusios Kaltanėnų pagrindinės mokyklos, tiek Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centro bendruomenės niekada tiesiogiai nesprenė Aukštaitijos NP kasdieniniame darbe išskylančių gamtos niokojimo ar kultūros naikinimo problemų, tačiau visada stengėsi supranti, palaikyti ir vertinti jo nelengvą ir atsakingą darbą bei dideles pastangas siekiant išsaugoti ir puoselėti visų mūsų krašto gamtos įvairovę ir kultūros paveldą. Todėl 2009-2014 m. suvienijus jėgas su Aukštaitijos nacionaliniu parku, ne tik Švenčionių bei kitų aplinkinių rajonų bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai ir mokytojai, bet ir vaikų vasaros poilsio stovyklų dalyviai iš visos Lietuvos aktyviai dalyvavo organizuojamose pažintinės veiklos ir edukacinėse programose, turistiniuose žygiuose keliaudami autobusu, dviračiais, vandens transporto priemonėmis ar pėsčiomis po įvairias šios saugomos teritorijos vietas bei kituose renginiuose, įvairiapusiškai ir įdomiai pristatančiuose Rytų Aukštaitijos kraštą, kuriame plyti ir istorinė Nalšios žemė. Pačių populiariausių pažintinės veiklos renginių: „Žeimenos krašto pažinimo takais“, „Mano gimtinė. Aukštaitija“, „Ką piliakalniai mena“, „Subėga takeliai į kaimus“, „Aukštaitijos vandenys“, edukacinių programų: „Senujų Aukštaitijos amatų paslaptys. Auskit vykit, mano rankos...“, „Tautinis paveldas. Šventinių meduolių kepimas ir puošimas“, „Senujų Aukštaitijos amatų paslaptys. Žvakių liejimas“ – metu mokiniai mokėsi pažinti, vertinti ir saugoti supančią aplinką, protėvių palikimą, stengdamiesi perprasti senųjų amatų subtilybes, aukštaitiškų tradicijų bei papročių savitumą. Taip pat šešerius metus paeiliui organizuojant Žemės dienas skirtas renginius, šiais metais Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras kartu su Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija organizavo plakatų ir fotonuotraukų konkursą „Aukštaitijos nacionalinis parkas mano akimis“, skirtą Aukštaitijos nacionalinio parko 40-mečiui, kuriame dalyvavo Ignalinos, Švenčionių ir Utenos miestų bei rajonų bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai, savo atsiųstuose kūriniuose atskleidę jausmus ir išsakę nuomonę apie seniausios saugomos teritorijos grožį ir prasmę.

Atgaivinės prisiminimuose kartu organizuotų veiklų akimirkas, Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centro kolektyvas ypač dėkingas buvusiems ir esamiems Aukštaitijos nacionalinio parko specialistams už jaunajai visuomenei daliai tiesiamą kelią gimtojo krašto pažinimo link: Eminiui Leškevičiui, Irenai Čeponienei, Broniui Šablevičiui, Linui Stanaičiui, Tautgirdui Masiuliui, Edmundui Vilkui, Astai Survilaitei ir Sigutei Mudinienei, tikėdamasis, kad glaudus tarpusavio bendradarbiavimas sėkmingai tęsis ir toliau, o abipusių pastangų dėka vaikų ir jaunimo mąstyme, jų širdyse pasėtas kad ir mažytis meilės ir pagarbos grūdas išaugins atsakingesnę ir labiau besirūpinančią aplinką ateities kartą.